

KJAK

»Jóan«, tíverri, tú ert ein maður

– sjálvt Landsfólkayvirlitið sigur tað

Agga Niclasen

meining@meyl.fo

Spyrt tú Landsfólkayvirlitið, um nakar eitur “Jóan Høgnesen”, er svarið “nei”. At hann kallar seg “Jóan Høgnesen” er sjálvsagt hansara buisness. Hansara eina.

“Jóan” er ivaleyst ein fittur maður, men tað, at hann av øðrum vil kallast “kona” ella umtalast sum ein... nei! Tú blívur ikki ein kona bara við at siga: “Eg eri ein kona”.

Eins lítið og eg eri vágbingur bara við at siga “eg føli meg sum ein vágbingur”. Tíbetur. Ella ein kvistur, bert tí eg havi trupult við at taka uppá. Nei, slik veruleikaflýggjan, í hesum føri ein flýggjan frá tí uttanveltaða veruleika, at “Jóan” er ein maður, er grotesk og vitleys.

“Jóansa” navn er hansara søk, men tað er hansara kyn ikki. Sum hjá tær og mær er tað stýrt av grundleggjandi vísindaligum og sosialum sannroyndum. Eins kyn er ikki nakað persónligt og eftirlátligt.

Hetta er sjálvsást, tá hon er allarringast. At forlanga, at almenningurin skal umtala teg sum “kona”, bert tí tú sigur, tú ert ein, ber á brá av sjúklígun áhuga fyri sær sjálvum.

Um eg segði við teg, “eg eri myrkur, og frá nú av vil eg gjarna umtalast sum afro-føroyingur”, hevði tú flent í kiki. Ja, tú hevði víst meg til ta lukkaðu. Og hví? Jú, tí eg ikki eri myrkur. Akkurát

sum “Jóan Høgnesen” ikki er kona.

“Eg eiti Jóan Høgnesen, eg eri kona, vaskikona”, sigur maðurin, ið fylir seg sum kona, við PREI. At PREI, sum lættisopparit, eftirlíkar “Jóansa” veruleikafjaru um-bøn við ókritiskt at umtala seg sum “hon” og “eitt vanligt konufólk”, kann ikki koma óvart á nakran.

Og tá ið so KvF treytalest fer at lýða hesum slenuta transseksuella minniluta, tá hesin fer at krevja sín tilgjørda “rætt” sum minniluti, tí tað fer hann!, koyri eg ikki útav.

Glíðivegur? Jú, men hesin er bert interessantur sum politisk strategi. Glíðivegur merkir bara, at tú av onkrari grund, moralskari ella taktiskari, ikki vilt út við, hvat tað er, tú vilt; ella grundleggjandi ikki veit, hvat tað er, tú vilt. Altso, herðaklappandi hálur og hálvbytur.

Óansæð, tí sum við ódemo-kratiska bæssabrúdeypinum fer ongin av Kringvarpsins hipster-sosialistum, vegna vit ella dirvi, at spyrja eftir hesum barnsliga kravi um manninkandi “aksept”, tá tað einaferð verður teirra tórni.

“Jóansa” kritlandi umbøn um samtykki sampakkar so grúuliga væl við okkara terapeutiska tíðaranda, har vit miskunnarlest fáa at vita, at vit privat eru ó-ófør, at vit ikki klára at takkla nakað sjálvi; at uppliva vit óbehag, tá er onkur diagnosa handan diskin. Tað er aldri tú, men altíð eitt brek ella ólag, ein sjúka, ella onkur annar.

Og, ikki at gloyma, hvussu vit upp í saman fáa at vita, at hvussu vit hava tað “innaní”, hava tað við okkum sjálvi, hevur størri týdning enn okkara familja og nærumhvørvi, og hvat vit í veruleikanum eru og gera. Tí hevur tú vevandi Pilates-

iðkandi frikar, ið fortelja objektivt ljótum menniskjum “tú ert vakur”—bara at runda setningin av við “innaní”

Ella hasa pengagenererandi sálarbransjuna, sum í alt størri mun fortelur smá-piltum og teirra foreldrum, at tín drongur er “í ólagi”; Gender Identity Disorder at navni, tí hann diggar Barbie framum GI Joe.

Gud hjálpi børnum nú á døgum. Álvaratos, hvat er tað fyri eitt ego-kick, “Jóan” og hansara sálarpimpandi stuðlar fáa við at upphlevja barnsliga ørkymlan, óbúgvinnyski og flákrandi girnd til eitt sinnisólag? Um nakað, tá avdúkar slík mentan meiri um vaksnamannasamfelagið enn okkara avkom. Tað er fortramin tey vaksnu, læknar, skúlar, barnagarðar, sosialir myndugleikar og foreldur, og sjálvsagt psykologar og psykopatar, hungrandi eftir klientum til tess at upphalda sítt yrkisliga tilveru-grundarlag, ið eru tey veruliga fucked-up í hesum føri. Ikki børnini.

Tað er fullstendiga normalt hjá børnum at telja annanhvønn lyktapela og nikka fimtan ferðir áðrenn tú kanst loyva tær sjálvum at binda lissur, ella vera alt móguligt—genta, drongur, robottur ella hundur—men tað er ikki normalt hjá vaksnum, ið varða at, at siga: “Ja, tað er óbeskriveliga týðiligt, at tú hevur eitt sálarligt problem. Tú ert jú ikki en drongur, men genta, og tí skal allur skúlin, allur sum hann er, reorienterast, eisini títt heim, og øll onnur við”.

Hetta, sjálvandi, við litrum av medisini og persónligari ranghugsan sum úrslit; alt hetta bert tí vit ikki eru før fyri at inna neyðuga toleransu innan ásettar kynskarmar og, um neyðugt, víðka um hugtakið “mannfólk” til tess at eisini “Jóan” kennir seg heima her hjá okkum—

sum mannfólk. Afturat hesum er hasin óvanin, at fyri tað, at tú hevur tað ringt og ert big time sálarliga forvirraður, tá ert tú sjúkur, tá tú heldur hevur tørv á at vita, at tað er í lagi, at tú ert ókeypis. Sum onkur, vitugari ella meiri CV-samlandi enn eg segði: “Heldur normalur enn lukkuligur”.

Nei, einki eitur “kynsólag”. Eitt barn, tak ótvørkynda “Jóan”!, sum opinberiliga ger ella hugsar lögini ting, eitt nú nakað so ónormalt sum ikki at busta tenn, hevur ikki Gender Identity Disorder. Hann hevur bara borið seg at á ein hátt, sum so nógv onnur børn altíð hava gjørt. Og tí er tað terapeut-samfelagið, system-fikseraði vælferðarstaturin, ið er í ólagi, tá ið hann ikki kann fáa seg at siga við “Jóan”: “Áh, so tær dámdi Ken og pony-hestar? Jú, men var tað ikki bara deiligt, góði”!

Ungfólk verða lærd at dyrka sítt sjálvsvirði, at fokusera uppá seg og sína vælveru heldur enn at “fáa fingurin út”, sum ein góð advokat-vinkona segði á sinni. Tað vil siga, fáa okkurt veruligt av skafti heldur enn at brúka oseanir av tíð at kanna sær sín heilt persónliga sannleika, at byggja og modellera flótandi og spælendi samleikar uttan fyrilit og endamála.

Meiningin við øllum hesum her er ivaleyst at vera øgiliga radikalur og shit, men í grundini er alt hetta djúpt konservativt. Slíkt útsýni eggjar persónum at míga á veruleikan, at hamra saman eina myopiska tvingsilshugsan av sær sjálvum, at tilbiðja sína egnu ímynd og rokna við, at onnur lurta við áhuga og leppa alt í seg.

Tað er tí einki rebelskt við at hava eins egna samleika og kyn fyri rukku. Serliga ikki, tá ið hetta talar til ein intensan áhuga fyri sær

sjálvum, har tú ert so burtur í tær sjálvum, at tú ikki sært onnur enn teg sjálvan og tínar diagnostiseraðu trupulleikar, “Jóan”.

Transseksualisma lýsir seg sjálva sum ein kulturellur ella persónligur samleiki á sama støði sum tað, at vera myrkur ella kona. Tvørkynd spyrja: “Hevði tú kanska funnið uppá at verið líka fornermandi við Kunta Kinte og Eyðun Nolsøe sum tú ert við transarar... spyrji bara?” Men hetta er óærligt suss. Hetta er suss, tí at tvørkynda botnar í, ikki mentan, søgu ella náttúru, men individu-ellum sjálvshaturi. Hesin skelkjandi “seksualitetur” tekur útgangsstøði í einum vamlísi fyri sínum egna kroppi.

Heri finnur tú essensin í hesum nýfunna, ja, samleika. Ikki lokalum stoltleika ella nøkrum søguavleiddum varhuga av tilhoyri, men sjálvsbrigdan — ein kensla av ekstremari fremmandagerð av eins egna kroppi, einki minni. At byggja upp og síðustilla slíkar kenslur við ein samleika, so tað, sum eginliga er ein persónlig kreppa, í kroppi sum huga, kann gerast um til nakað vert at hátíðarhalda, er einki minni enn at virðismeta kropsliga fremmandagerð og prisa persónliga forvirring, í besta føri tilvistarligan ruðuleika.

At vit hava at gera við nakrar respektleysar og orðaknarrandi lortendar, eitt relativistiskt minnilutaprojekt, har alt, definitiónir við líka, skal knasast fyri at, ja, “bara sum ellars”, verður undirstrikað í svari frá Landsfólkayvirlitinum uppá fyrispurning um hvørjar reglur eru, um nakrar, í samband við navnabroyting vegna “kynsskifti”.

Tí slík broyting kann einans játtast, “tá ið kynsskiftið er gjøgnumført og dokumenterað”. Við dokumenta-

tión meinast, at kynsskiftið er komið til eitt punkt “of no return”. Orðað øðrvísi, tað er ikki nokk bara at “føla” seg sum kona.

Meiri generelt greiðir navnalógin frá, at nøvn, ið kunnu vera fólk til ampa, ikki verða viðurkend sum fornøvn, og tí kann “ein drongur ikki gevast eitt gentunavn, og genta hinvegin ikki gevast eitt dreingjanavn”.

Vissuliga, nakrir menn lata sær lynda eina kynsbroyting, sum nøkur fólk kanska halda vera nokkso løgið. Í hesum føri vil eg tó, soleiðis akkurát!, góðtaka, at hesin fyrrverandi maður nú er eitt slag av konu. Ikki kona, men “slag av konu”. Men fyrst tá kynsskiftið er komið hartil, at ongin vegur er aftur.

Men bara at siga, at upplýsa fyri føroyingin, “eg eri ein kona”, tá ið tú faktiskt ert ein maður, bæði so og so, er narsissistiskt og surrealistiskt sum inn í helviti.

Harra Høgnesen, tú livir í einum heimi, har vit hava nøvn fyri ting: har eitt borð er eitt borð solange sum vit kunnu stilla okkurt á tað. Byggja vit tað á slíkan hátt, at tú ikki longur kanst stilla nakað á tað, so er tað ikki longur eitt borð, men okkurt annað. Sama við hjúnabandinum—líkamikið hvat politikarir “í mentaðum londum” hava gjørt. Sama við kyninum, samleika og seksualiteti.

Vit hava nøvn fyri “ting”, vit hava mál og definitiónir, ikki bara av praktiskum ávum, at lætta um samskiftið, men nettupp fyri at kunna forhalda okkum til veruleikan og viðmerkja hann.

Sum so merkir, “Jóan”, at effinett so sikkurt sum at upp er upp, niður er niður, ert tú ein maður.

Felagið Blóðgevi

Blóðbankin á Landssjúkrahúsinum
J.C. Svabos gøta 43
100 Tórshavn
Telefon: 30 45 22
Teldupostur: bbank@lsh.fo

Blóðgevarar í Suðuroy

Rannsóknarstovan á Suðuroyar Sjúkrahúsi
Sjúkrahúsbrekka 19
800 Tvøroyri
Telefon: 34 32 70
Teldupostadressa: lab@ssh.fo

Klaksvíkar Blóðdonorlið

Rannsóknarstovan á Klaksvíkar Sjúkrahúsi
Sniðgøta 1
700 Klaksvík
Telefon: 45 45 45
Teldupostadressa: labblod@ks.fo

www.gevidblod.fo